

Kutt i tysk velferd

Det er et tegn i tiden at Tyskland, den eldste og mest generøse av velferdsstatene i Europa, nå må svinge en blodig sparekniv for å sikre en velferd under voksende internasjonalt press. I går la forbundskansler Helmut Kohl et ærgjerrig program frem for Forbundsdagen, i håp om å avlaste de offentlige kasser for utgifter på tilsammen 50 milliarder D-Mark i 1997 – i Bonn, i delstatene og i kommunene. Det tilsvarer 215 milliarder norske kroner, og viser at regjeringen tar landets hær av 4,14 millioner arbeidsløse alvorlig. Også systemendringer må til.

For det Kohl gjør, er ikke bare å spare, men også forsiktig å begynne å bygge om på en klassisk velferdsmodell. Han innfører redusert lønn ved sykdom: 80 prosent fra første dag, mot hittil 100 prosent – eller en feriedag avregnet mot fem sykedager. Oppsigelsesvernet blir også svekket i bedrifter med 10 eller færre ansatte – og der arbeider et flertall av tyskerne. Slike tiltak skal bidra til å bygge ned småbedriftenes frykt for å ansette folk; fra arbeidsgiverhold er det allerede spådd at en «ansettelsesbølge» vil komme, med 500 000 nye jobber. Endel av dem vil kanskje gå til hushold-

ningene, for nå skal tyske skattebetalere kunne trekke fra over 100 000 kroner årlig for hushjelp – forutsatt at de har betalt trygdeavgifter.

Pensjonsalderen for kvinner skal allerede fra neste år av økes gradvis fra 60 til 63 år; førtidspensjonering for menn under 65 år skal bremses kraftig. En skattereform og en reform av landets pensjonssystem varsles innen to år. En lovet økning av barnetrygden og enkelte andre trygdeytelser blir utsatt. Men størst motstand vekker trolig regjeringens plan om å gjennomføre en «null-runde» i årets tariffoppgjør for landets store offentlige sektor. Første forhandlingsmøte i går endte uten noe nytt lønnstilbud fra regjeringens side.

Eksport av arbeidsplasser som er blitt for dyre i Tyskland, er en hovedårsak til den raskt voksende arbeidsløsheten. Nå bryter Kohl med konsensus-linjen som han lenge har fulgt overfor fagforeningene. I stedet satser han på å forsvare landets posisjon som en sterk industrimakt: Tyskland skal fortsatt være en politisk og økonomisk «motor» i Europa.